

ПРИМЉЕНО: 27. 10. 2020

12 10/10
10/10/2020

Орган	Орг. јед.	Број	Првлог	Вредн.
127	02	013-00-4/20	1	✓

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА

08 16.10.20

ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ

Поштовани,

као кандидат за изборног члана Високог савета судства из реда судија судова републичког ранга (Врховни касациони суд, Управни суд и Привредни апелациони суд), достављам свој Програм о начинима решавања најважнијих питања судског система из надлежности Високог савета судства и унапређења судског процеса, који садржи теме и питања из надлежности Високог савета судства, које сам препознао као актуелне за решавање у наредном петогодишњем периоду.

Кандидат за изборног члана
Високог савета судства,
мр Никола Китарић
судија Управног суда

**ПРОГРАМ О НАЧИНИМА РЕШАВАЊА НАЈВАЖНИЈИХ ПИТАЊА СУДСКОГ
СИСТЕМА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА И
УНАПРЕЂЕЊА СУДСКОГ ПРОЦЕСА**

СУДИЈЕ УПРАВНОГ СУДА НИКОЛЕ КИТАРОВИЋА

кандидата за члана Високог савета судства из реда судија судова републичког
ранга (Врховни касациони суд, Управни суд и Привредни апелациони суд)

Уважене колегинице и колеге,

Као највиши орган судске управе који гарантује и обезбеђује независност и самосталност судова и судија, Високи савет судства би требало да доноси све важније одлуке за судове и судије, а истовремено да их штити од непримерених утицаја који би грађанима угрозили Уставом загарантовано право на правично суђење. Уважавајући овако озбиљну уставну улогу, Устав Републике Србије и самом Високом савету судства јемчи независност и самосталност. На овим темељима је и донет Закон о Високом савету судства („Службени гласник Републике Србије“, бр. 118/08 ... 106/15), којим се уређују надлежност и начин рада Високог савета судства.

У надлежности Високог савета судства је, између осталог, да бира судије за трајно обављање судијске функције, одлучује о престанку судијске функције, предлаже Народној скупштини кандидате приликом првог избора на судијску функцију, као и избор и разрешење председника Врховног касационог суда и председника суда, предлаже Врховном касационом суду кандидате за судије Уставног суда, даје мишљења о новелирању постојећих или доношењу нових закона. Кроз наведене и друге прописане надлежности, Високи савет судства има задатак да судове учини самосталним и независним у односу на друге гране власти, с једне стране, и да обезбеди да у судове буду примљени, у њему остану и напредују стручне судије од интегритета, с друге стране.

Свестан сам да ћу, ако ми укажете поверење, бити тек један од једанаест чланова овог колективног тела, што није препрека да се у складу са прописаним надлежностима Високог савета судства, у наредном петогодишњем периоду залажем:

1. Да се у свим аспектима деловања Високог савета судства инсистира на Уставу и доследном спровођењу уставних начела, посебно начела владавине права, које укључује начело поделе власти на законодавну, извршну и судску. У погледу предложених уставних промена о правосуђу, придржаваћу се ставова које је Високи савет судства донео 2018. године поводом дискусије о радној верзији и о нацртима амандмана на Устав Републике Србије, који су ставови потпуно сагласни ставовима струке и јавности, укључујући и представнике научне мисли у области уставног и судско-организационог права;

2. За далеко веће учешће Високог савета судства у давању мишљења о новелирању постојећих или доношењу нових закона који уређују положај судија, организацију и поступање судова, као и других системских закона које судови примењују или су од значаја за обављање судијске функције, уз обавезно учешће најмање једног члана Савета на јавним расправама о нацртима тих закона. Нужно је инсистирати на томе да се промене процесних и материјалних закона морају спроводити веома пажљиво, темељно и уз правовремену стручну јавну расправу, што би спречило учестало новелирање тек донетих закона, а потпуно искључило потребу аутентичног тумачења. С тим у вези, формирање повремених комисија састављених од судија, које би пратиле и анализирале примене процесних и материјалних закона које судови примењују у својој пракси;

3. За преиспитивање општих аката које је донео Високи савет судства у претходном периоду, првенствено Правилника о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова („Службени гласник Републике Србије“, бр. 81/14 ... 7/16) сходно питањима која су се искристалисала током неколико година примене, а која се односе на различите услове у којима судије раде, што се одражава на њихове резултате, при чему треба имати у виду и то да су сви општи акти донети у складу са организационо-управном функцијом Савета, па представљају посебне врсте управног поступка, а да највећи број тих општих аката није усклађен са Законом о општем управном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 18/16), који се примењује почев од 01.06.2017. године;

4. За обавезу Високог савета судства да општим актима регулише поступање судова и судија током трајања проглашене пандемије COVID-19. Због настале ванредне ситуације током проглашене пандемије, судови и судије треба да поступају по општеважећим правилима која се предузимају у ванредним условима, али сматрам да то није довољно. Нужно је да Високи савет судства уреди све специфичности рада судова и судија који не произлазе из општеважећих правила, а нужни су за безбедан и ефикасан рад судова и судија. Због наведеног, залагаћу се да најмање један члан Високог савета судства буде укључен у рад Кризног штаба, како би својим присуством и радом обезбедио учешће правосудне власти у раду тог органа;

5. За анализу узрока неравномерне оптерећености судова и судија, нарочито у Београду и појединим већим градовима, с аспекта судске надлежности, судске мреже, смештајних услова и броја судског особља, с посебним освртом на судијске приправнике, помоћнике и саме судије. Сматрам да Високи савет судства треба да буде орган који одлучује о критеријумима и мерилима за потребан број судија и целокупног судског особља;

6. За подробно регулисање радноправног статуса судија. Поједина права из радног односа судија тек су дотакнута Законом о судијама, али постоји читав низ права и дужности из области рада који нису регулисани. Подсећам да је радноправни статус функционера уопште, па и судија, раније био регулисан Законом о радним односима у државним органима, који је престао да важи

01.07.2006. године, почетком примене Закона о државним службеницима („Службени гласник Републике Србије“, бр. 79/05 ... 95/18), чија је примена у односу на судије изричито искључена одредбом члана 2. Од тада се очекује доношење закона којим би се на свеобухватан начин регулисао радноправни статус функционера уопште, па и судија у односу на сва питања која нису регулисана Законом о судијама;

7. С тим у вези, за побољшање материјалног положаја судија, да би се у целости поступило у складу са одредбом члана 4. Закона о судијама, којом је прописано да судија има право на плату у складу са достојанством судијске функције и његовом одговорношћу (став 1) и да плата судије значи гаранцију независности судије и сигурности његове породице (став 2). Из истог разлога, а имајући у виду да судије осим свог посла не могу да обављају било који други посао (не рачунајући бављење научно-истраживачким радом), време је да се отвори питање пензија судија, које треба да буду што приближније последњој плати. Ово нарочито имајући у виду да је једна од надлежности Високог савета судства да предлаже обим и структуру буџетских средстава неопходних за рад судова надлежним министарствима приликом припрема за предлагање Буџета Републике Србије за наредну календарску годину;

8. За преиспитивање положаја судова посебне надлежности. Имам утисак да у досадашњој пракси рада Високог савета судства није била довољно заступљена врло значајна делатност привредних судова, на коју околност су скренули пажњу и међународни фактори у активностима придруживања Европској унији. Поред тога, није направљена ни одговарајућа анализа рада прекршајних судова, који су статус правосудног органа стекли тек 01.01.2010. године. Посебно је нужна појачана активност у погледу стварања услова за увођење двостепености у управном спору, што би довело до формирања неколико првостепених и једног другостепеног (апелационог) суда, чиме би се и у управном спору испоштовала одредба члана 36. Устава Републике Србије. Коначно, сматрам да је потребно опет актуелизовати питање увођења радних судова као судова посебне надлежности;

9. За отвореност Високог савета судства првенствено за колеге, затим и за медије, а преко њих и за грађане. У претходном периоду сам уочио велики број неоправданих вербалних насртаја на правосуђе уопште, али и на поједине судије, на које насртаје Високи савет судства није уопште или није адекватно реаговао, што је погрешно. Управо је Високи савет судства највиши гарант судске и судијске независности, тако да је дужан да реагује на сваки неоправдани вербални насртај припадника законодавне и извршне власти на судије, а што је директно супротно одредби члана 149. став 2. Устава Републике Србије, којом је прописано да је сваки утицај на судију у вршењу судијске функције забрањен. Адекватним одговором на неоправдане вербалне насртаје охрабриле би се судије на принципијелан рад без калкулација, а повећало би се и поверење грађана у правосуђе као посебну грану власти, судове и судије;

10. На крају, у овом кратком излагању основних приоритета на којима бих се посебно ангажовао уколико бих био изабран за члана Високог савета судства, истичем потребу за сталну размену мишљења и информација са колегама и представницима правосудних органа, организација и удружења. Сматрам да је нужно обезбедити редовни термин најмање једном седмично за разговор са судијама који желе да се обрате Високом савету судства по питањима из надлежности овог органа и за проблематику судова.

Током представљања свог програма пред судијама судова републичког ранга, стојим на располагању свим колегиницама и колегама за појашњење изнетих ставова. Надам се да ће и ове активности бити од помоћи судијама за доношење одлуке у дану за гласање.

Никола Китаровић
судија Управног суда